

SELÅNGER med SÄTTNA och SUNDSVALL. (Medelpad.)

Selångersbygden har sedan gammalt utgjort en af hufvudorterna i Medelpad. Här låg ett af Upsalaödsgodsens *Näs*, nu *Kungsnäs*, omnämndt i Hälsingelagen, här höllos efter allt att döma landstingen i äldre tider och hit koncentrerade sig varubytet och skeppsfarten. I kyrkans närhet låg S:t Olofs hamn, enl. traditionen den plats där Olof den helige landsteg på sin färd för att återvinna sin norska krona.¹

Till den s. k. Sexårgården af år 1314 erlade *Silanger cuin annexa* ½ mark (DS 3, n. 1946), men i uppbördslängden öfver bidragen till lösen af ärkebiskop Olof Björnssons pallium år 1316 står för detta pastorat antecknat: hic deficit XVIII öre (DS 3, n. 2003). Annexet var Sättna, som först genom löneregleringsresolutionen af den 2 febr. 1872 erhöll rätt att skiljas från moderförsamlingen till särskildt regalt gäll med egen khde.

Grundandet af *Sundsvalls* stad vid Selångersån, hvars fundtionsbref utfärdades 23 aug. 1621 af Riksrådet, framkallade snart behovet af särskild stadskyrka, hvilken fullbordades omkr. 1630 och där gudstjänsten till en början uppehölls af khden och komministern. Den senare tjänstgjorde äfven tidtals som skollärare. Efter någon tid anställdes ytterligare en kaplan närmast för stadens behof, men denna syssla ersattes redan 1743 med en e. o. predikantbefattning, hvars innehafvare betraktades som adj. åt khden. På enskildt initiativ tillkom år 1757 en aftonsångspredikant i staden. Sättnabornas anhållan om egen komministratur tillmötesgicks af Hsands domkapitel först 1810. Stadsförsamlingen lydde under Selånger, till dess den jämlikt kgl. resolution 13 febr. 1822 utbröts till eget pastorat, se *Sundsvall*.

I Selångers kyrka förvarades på 1300-talet ett exemplar af Hälsingelagen, med en 4¼ aln. lång järnkedja fästad vid kyrkoväggen. Då ärkebiskop Birger Gregersson på återfärden från sin Norrbottensresa 7 okt. 1374 anlöpte Ragnholmssund i Selångers s:n, lät han underlagmannen i Medelpad Henrik Djekn, boende i Sunds by, förete den nämnda lagboken, hvarur genom notariatintyg styrkt utdrag gjordes rörande rikets nordliga gräns. (DN 3, n. 395.) Huruvida de ruinrester af Selångers gamla kyrka, som ännu äro kvar, tillhört nyssnämnda tempelbyggnad kan ej med visshet sägas, men

---

¹ Rätta förhållandet torde vara, att Selångers åt S:t Olof helgade kyrka gifvit hamnen sitt namn. Kung Olof Haraldssons härtåg gick enl. den historiska sagan från Närke genom Dalarne, Härjedalen och Jämtland mot Suul.

är ej osannolikt. Enligt traditionen skulle khden Josephus i Indal haft sin hand med vid kyrkans byggande, och i så fall skulle möjligen någon större omdaning eller restauration ägt rum vid slutet af 1400- eller början af 1500-talet. Detta bestyrkes däraf, att kyrkan enl. en uppgift från 1684 var täckt med tegelhvalf prydda med målningar, hvilka tydligen tillkommit på ärkebiskop Jakob Ulfssons tid. Hans och domkyrkans vapen funnos näml. anbragta på korväggen. Koret var smalare än långhuset; jämte vapenhus och sakristia fanns ett torn i väster. År 1688 påbörjades en grundlig reparation, som pågick åtminstone 5 år framåt och omfattade upptagning af nya fönster på västra gafveln, lagning af takhvalfven, kyrkans pryddande. m. m.

Den nuvarande kyrkan uppfördes år 1781 af byggmästarne Lundqvist och Loëll. Tornet i väster är täckt med en huf, interiören hållen i enkel och värdig stil. Af medeltida inventarier märkes en dopfuntsfot af kalksten från 1200-talet. Från gammalt fann här en S:t Olofs bild, nu försvunnen.

Litt.: N. Ahnlund, Sundsvalls stads historia. 1, 2. - H. Cornell, Norrl. kyrkl. konst, där en afbildning af Selångers gamla kyrka från år 1760 är reproducerad, s. 86.

KYRKOHERDAR.

1. Her **Laurens** i Siilangher [-1497]. I testamente efter honom lämnades s. å. till Upsala domkyrka 2 litzla silffskeder, item 1 gamblan bonad vid XX alna (ULA, Domkyrkans räkenskapsbok D 16. p. 28, 29).

2. Herr **Lars** i Selånger [1543-61] brukade enl. Medelpads skattebok 1543 29½ mål åker i Helle och utgaf såväl 1555 som 1561 kostgärder till kronan. Den senare innefattade följande persedlar: Ost 1 pund, kött och fläsk 2 pd och strömming 1 t:na. År 1548 30 maj inleverades af Selångers kyrkas altarsilfver till kon. Gustaf en förgylld monstrans om 2 löd. mark 8 lod, en kalk af silfver med patén om 1 löd. mk halvsjätte lod och en förgylld kopparfot till nämnda monstrans om 13 lod. Sättna kyrkas tribut utgjorde i hvitt silfver 5 löd. mark 9 lod.

3. **Olaus Jonæ** (1568-77), sannolikt son till khden Jonas Olai i Ljustorp, emedan denne efter sitt afskedstagande bodde här 1571. Sonen Olaus aflade trohetsförsäkran åt kon. Johan III på Njurunda landsting 3 nov. 1568 och deltog 1571 i sockentaxeringen för Älfsborgs lösen, hvarvid han uppgaf egna lösören till: silfver 30 lod, koppar 2 pund, kor 6, ungfä 5, får 7, getter 7, häst 1 om 10 mk, sto 1 om 5 mk, och skattade tiondedelen af värdet med 24 mk. Följande år utgaf han en kostgärd bestående af 1 t:na malt, torr fisk ½ pund, smör ½ pd och 8 marker humle. Selånger angafs då vara det svagaste pastoratet i Medelpad. För att utverka någon förbättring i khdens lönevillkor utfärdade hans församlingsbor 4 juni 1573

ett intyg, att »här är ett litet gäll och intet tillägg i noghrom mottho aff skogh eller fiskiett annatt änn wnder tidenn bekommer han så myckin ströming, han behoff görs till gårdzens uppehälle om året, och ett litet prästbord, på hvilket icke sås mer än halft annat pund, samt hvad tienden kan inbringa (RA.). Kon. Johan beviljade honom därför 7 juli s. å. årligen 2 pund spl. af kyrktionden. Han undertecknade tiondelängden 12 dec. 1576, men miste följande år gället och ämbetet samt pliktfälldes med 40 mk för hor med sin legopiga.

4. **Petrus Olai** (1577-1621), f. i Hemlinge by, Valbo s:n nära Gäfle, har under dessa år undertecknat kyrktiondelängderna, bekräftade Upsala mötes beslut 1593 och Söderköpings riksdagsbeslut 1595. Selångers prästgård uppbrann genom vådeld 1581, och khden led därvid stor skada på sin egendom. För iståndsättande af sitt bo fick han låna 4 pd spl af Selångers kyrkohärbärke, hvilka han genom kon. Johans bref till Medelpadsfogden Per Eriksson 26 jan. 1582 slapp återbetala, och genom ett kgl. bref 24 juni 1584 höjdes hans anslag till 3 pund eller 12 t:r årl. i anseende till »hans swagelige lägenhet». I febr. 1602 anhöllo Sköns socknemän hos Upsala domkapitel, att herr Per i Selånger måtte få blifva deras pastor (Udpr.). På grund af hög ålder måste han 1622 öfverlämna pastoratet till efterträdaren, lär lefvat ännu i nov. 1627, men är död i apr. 1628. (Gestr. domb.). Selånger och Sättna upptogos år 1582 sammanlagda endast till 85 mantal i skatte.

5. **Henricus Laurentii** Medelpadius (1622-48), inskrefs som stud. i Upsala 15 dec. 1600, framträder första gången som kapellan i Ljustorp 1613 och utger 3 daler årl. i Älfsborgs lösen; är pastor i Selånger 1622, då han utgaf kvitto på sina 12 t:r kronospannmål. Sundsvalls stads grundläggning inträffade just vid denna tid och i en förteckning öfver stadens borgare och hvad de hade byggt till sista maj 1623 (KA 1624 n. 13) anföres: »Her Hindrich i Silånger hafver bygt stugur 2 och 1 nastugu utan innanbygging, än en stugu och en sjöbod». På tinget i Selånger 1625 pliktade Olof Larsson i Kolstad 3 mark för okvädingsord emot sin khde herr Henrik (Mdb.). I egenskap af prästerskapets ombud bevistade khden riksdagen i Sthm 1635 och blef s. å. kontr. prost. Då mag. Th. Rozelius 1643 tillträdde Njurunda, måste han åt denne afstå prostbefattningen, men fick dock uppbära prostetunnorna för samma år (Udpr.) och synes äfven sedermera fått tjänstgöra som prost, enär Hsands domkapitel i skrifvelse till K. M:t 13 mars 1650 med begäran om understöd åt änkan säger, att sal. herr Hindrich hafver en rum tijd och intill sin död varit

præpositus dårsammastädes (RA. domkap. skr.). År 1642 31 jan. begärde han, att sonen Petrus måtte prästvigas till hans medhjälpare. Deltog i ärkebiskopsvalet 1647 och röstade på Lænæus. Han afled 1648. Som nådårspräst och vice past. efter honom tjänstgjorde skolmästaren i Sundsvall Johannes Watz 1648 och 1649.

G. m. *Anna Pedersdotter*, »efterlevande fattig och nödlidande kvinna».

Barn: *Petrus* och *Elias*, studd. i Upsala 6/2 1631; *Enoch*, f. 1622, hölls i skola i Sundsvall och Upsala, klockare och sockenskrifvare i Selånger, bodde i Grundsund, d. 11/4 1694, begr. 22/5; *Anna*, g. m. khden Nic. Mathiæ i Ljustorp.

6. **Torstanus Jonæ** Helsing (1649-61), f. i Segersta s:n i Hälsingland, son till hemmansägaren Jonas Olofsson i Gäfversta. Stud. i Upsala maj 1627, prästv. 1632, var 1646 komm. i Enånger och hade af ärkebiskop Laur. Paulinus erhållit collation och rekommendation att blifva khde i Segersta, när nådåret för den aflidnes änka var förbi, med åläggande att ha ett vakande öga på gudstjänsten där i församlingen. Äfven drott. Christina gaf 8 apr. 1647 herr Torsten sitt förord och församlingen syntes ock tillfreds med honom, men ändock måste han vika för khden J. Fortelius i Säbrå, som erhöll Segersta i ersättning för att han afträdde Säbrå åt Hernösands stifts nyutnämnde superint. P. Steuchius. Herr Torsten föreslogs i stället till pastor i Selånger, och i febr. 1649 upplästes på Sundsvalls rådstuga ett bref, hvori superintend. uppmanade stadens invånare att mottaga herr Torsten som khde. De samtyckte därtill med villkor, att han ville blifva boendes i staden, men han föredrog att bo i Selånger.¹ Genom ett kgl bref dec. 1647 erhöilo Selångers khdar 20 t:r spl. till behaglig tid ss. tillika pastorer i Sundsvall. Herr Torsten var prästerskapets ombud vid riksdagen 1652 i Sthm och 1657 i Hudiksvall. Han hade gjort förbättringar på Selångers prästgård, hvadan sonen utkräfade en penningssumma af efterträdarens arvingar (Hdpr. 1694). I Sundsvall inköpte khden en gård och en vret af stadens jord. Afled våren 1661.² Till Selångers kyrka skänkte hans änka en större ljuskrona.

G. 2:ne ggr, i senare giftet m. *Elisabeth Larsdotter*, dotter till khden Laur. Danielis i Enånger och Margareta Terserus. Förmodligen änka efter kaptenen vid Hälsinge regem. Jacob Holst.³ Hon erhöil 2:ne nådår, räknade till 1 maj

¹ *N. Ahnlund*, Sundsvalls hist. 1, s. 268.

² I Selångers kyrkas vapenhus ligger en stor grafsten med följande inskrift:
TOZSTANI IONÆ HELSINGII KYRKIO|HERDENS I SVNDZWALD, SILANGER |
OCH SETHNA GRAFF OCH STEEN | FÖR SIGH SINA HVSTRVR OCH |
BARN HIIT LAGDER VTHI HANS LIFZTIDH. | A. 1659.

³ Prosten och khden Jacob Holst i Brunflo kallar herr Torsten Jonæ sin styffader.

1663, och hennes broder Elaus Laur. Helsingius, då regem. präst vid Hälsinge reg., uppehöll tjänsten som v. pastor.

Son: *Andreas Torstani*, var pædagogus i Gefle skola 1689-91 och kollega infimus 1691, d. i Gefle 14/2 1696, lämnande efter sig änka och 3 barn »i extrem fattigdom».

7. Mag. **Andreas Laur. Hernodius** (1663-68), f. omkr. 1626 i Rö, Högsjö s:n, föräldrar: borgaren i Hsand Lars Andersson och hustru Gunilla. Stud. i Upsala 27 okt. 1647, höll där som kgl. stipendiat en latinsk oration 1651 och disp. pro ex. 1654; prästv. till adj. åt khden Ol. Anthelius i Boteå 1657, men återvände sedan till Upsala, fullbordade sina gradualstudier och promov. till fil. mag. 1661. I samband med den ledighet, som 1658 yppade sig inom gymnasiestaten i Hsand genom teol. lekt. P. Nenzenii befordran till Nora pastorat, blef Hernodius s. å. gymnasieadjunkt och konsist. notarie, men då Nenzenius år 1661 nödgades återgå till lektoratet (D. II, S. 294) och de lärare, som vunnit befordran, harmfult sågo sig degraderade, kom Hernodius, som stod sist i raden, i utsikt att mista tjänsten. Vid konsist. sammanträde 21 sept. 1661 uppträdde Hernodius tydligen upprörd, och anhöll, att han icke måtte bli utträngder ifrån adjunkturen, ty att han tillförende nog trängder vore både af dn. Eurenio och mag. Nic. Plantino. Detta yttrande upptogs mycket illa af præsul, som förmanade honom »att tala betänkligare än han gjorde, i ty att ingen här förut honom trängt hafver». Den följande 7 okt. kungjorde præsul, som var förnärad öfver, att man ville skylla det uppkomna trassellet på honom, att samtliga skulle återgå till sina förra tjänster, men bemödade sig tydligen att så fort som möjligt bereda Hernodius någon ersättning. Han uppfördes på förslag till Selångers lediga gäll och sedan valet fallit på honom, infann sig herr Andreas H. på Sundsvalls rådstuga 23 jan. 1662 och lofvade sig så i sitt ämbete, lefverne och umgänge förhålla, som han för Gud och sina förtrodde åhörare bör och kan ansvara; tillika ville han vedergälla sal. herr Torstens änka allt, hvad hennes man påkostat prästgården i Selånger (Mdb). Vid prästmötet i Hsand 2 febr. 1664 höll han orationem synodalem præmissis tum solitis precibus. Sundsvallsborna stodo vid denna tid i beråd att anordna pastorsbostad i staden, ty mäster Anders fick af rådstugurätten 7 maj 1666 tillstånd »att med det af staden framförda timret bebygga prästtomten för sig det bästa honom behagar». Skolestugans timmer skulle också framföras, hvadan ock skolhusbygge synes varit förestående. Afled i juli månad 1668.

G. m. *Elsa Olofsdotter Anthelia*, dotter till khden i Boteå. Ol. Anthelius. Som änka flyttade hon till Högsjö, där mannen 1662 köpt ett hemman i Myre. Hon råkade där i tvist med en sin granne Daniel Olsson; denne dömdes 10/11 1673

att betala henne 1¼ t:a korn, som han var henne skyldig, så ock för de höns han för henne hafver låtit till döds slå. (Ådb.) Hon blef omgift med Daniel Eriksson Öman från Hemsön.¹

Barn: *Lars*, f. 11/3 1658, khde i Burträsk; *Olof*, f. 13/1 1660, khde i Torsåker; *Catharina*. g. m. stadskomm. i Hsand Ingevald Ljungberg, n. 13; *Sara*, g. m. tullskrifvaren Erik Beck.

Tr.: Oratio de gratitudine, in regia academia Ubsaliensi 11/5 1651. Sthm. - De coelo ejusque caussis et affectionibus, præs. *I. J. Isthmenius*. Ups. 1654. - De animæ humanæ immortalitate, ejusque post separationem modo subsistendi, præs. *O. Unonius*. ib. 1661.

8. Mag. **Elias Samuelis Halling** (utn. 1669), f. i Fröland, Timrå s:n; fadern Samuel hade år 1664 där i orten varit länsman, gästgifvare och postbonde i Skön i 40 år. Äldre sonen Isak var vid samma tid huspredikant hos guvernören Joh. Gabr. Oxenstierna på Stjernsund. Yngre sonen Elias blef stud. i Upsala 16 nov. 1659 och promov. fil. mag. 10 dec. 1668, kallades af riksrådet amiral Cl. Stjernsköld till huspredikant på säteriet Biby, Gillberga s:n i Södermanland; enhälligt vocerad af socknen och staden, utn. han till khde i Selångers pastorat 1669, men afled på Biby före tillträdet i medlet af jan. månad 1670.

G. m. *Christina Alander*, dotter till borgmäst. i Sundsvall, sedan kronofogden i Jämtland Daniel Bertilsson Alander och Christina Larsdotter. Hon var änka efter häradsskrifvaren Daniel Bengtsson Hilleman², flyttade till Selånger och njöt där tjänsteåret och två nådår till godo. Gift för 3 ggn m. rådman Nils Blanck i Hsand.

Son: *Claes*, f. 16/10 1669, prost och khde i Brunflo, n. 16.

Tr.: Sorgeklagan öfver guvernören Johan Oxenstiern Gabrielson, d. 1664. Ups. - Εἶς θεμάτων philosophicorum, veritatem breviter adumbrantium, præs. *P. Ljungh*. Ups. 1668. - De parando principi amore civium, præs. *Cl. Arrhenius*, ib. 1668.

9. Mag. **Ivarus Ivari Teet** (1672-82), f. 1638, son af borgmästaren i Sundsvall Ivar Mårtensson Teet, studerade vid Åbo univ. 1659-63 och promov. till fil. mag. 24 maj 1664; blef konrektor vid Hsands triv. skola 1668. Af domkapitlet förordades han 31 okt. 1670 till khde i Sundsvall, Selånger och Sättna samt tillträdde 1 maj 1672. Han klagade

¹ Meddelande af direktör D. F. Lundgren med stöd af Hsands rådstuprot. Härmed rättas uppgiften i detta arbete I, s. 136, där Dan. Eriksson anges varit gift m. system Helena. Denna uppgift är hämtad ur en likpredikan i Nordinska samlingen (N. 282), men rättsprotokollen äga kraftigare vitsord.

² Med Hilleman hade hon 2:ne döttrar: *Anna*, g. m. khden i Burträsk Lars Hernodius, och *Christina*, f. 6/4 1663, ogift, bodde hos systersonen komm. W. Hernodius i Luleå, d. där 26/11 1740.

på tinget 22 apr. 1673, huru illa prästbordet under nådåren farit, beklagande att alla ville draga skogen undan samma prästbord. Genom sin fullmäktig pædagogus Peder Lampa inlämnade han 7 mars 1674 på Sundsvalls rådstuga en anklagelseskrift mot stadskassören Nils Eriksson Ångerman, i anledning af att dennes två drängar förledne fredag rest förbi kyrkan, då första gången var ringd, hvarvid khden mött dem med hvar sitt lass strax vid herr Lars' (kapellanens) port. På khdens tillfrågan, hvarföre de icke först ginge i kyrkan, innan de taga sig någon resa före, hade de svarat, att de måst uträtta sin husbondes värf och resa till kvarn. Nils Eriksson ursäktade sig, ej vetande om det den dagen blef någon bönedag, emedan det dröjdes med ringningen, och drängarne hade redan farit från gården förrän första gången ringdes, hvilket bevittnades. Då khden följande söndag å ämbetets vägnar i sin predikstol ifrade mot sådant Guds ords förakt, som Nils Erikssons drängar ådagalagt, hade denne varit otidig mot sin pastor och sagt, att han för pastor fått stå en uppenbar skrift som en annan stor syndare; det fattades intet mer än, att hans namn blifvit nämndt. Därjämte hade han sändt bud till sin hustru att icke gifva khden mer än 6 mk k:mt i påskamål, där han likväl tillförne gifvit 10 mk. Stadskassören förklarade sig ha full frihet att skicka sin hustru ett sådant bud, men hade ej intenderat att skymfa khden härmed; dock föll han sedermera till föga och gaf 2 rdlr specie till kyrkan som bättringstecken. (Mdb.) Fem år senare fick khden rättsligen beifra ett annat oskick, som florerade i Selångers prästgård. En tjänstflicka Sigrid hade roat sig med att gifva prästfolket öknamn; så fick khden hålla till godo med namnet *Gregorius*, hans då aflidna hustru namnet *Gylthynda*, pastorsadjunkten *Lucas* och styfsonen Knut Hofvenius *Gullgossen*. Pigan pliktade på tinget 6 okt. 1679 för öknamnet på pastorskan 40 mk, för *Gregorius* 3 mk, då det ej gällde pastors heder. Flere andra ståndspersoner i orten hade ock vid samma tid fått sig vedernamn tillagda. Redan innan khden lagt sina ögon tillhopa, blef hans efterträdare af Hsands domkapitel därtill rekommenderad hos K. M:t, enär khden Ivarus Teet af sådan sjukdom några år varit betagen, att han sällan förmått någon tjänst i församlingen göra, och platt intet hopp om någon hans hälsas restitution funnes och bem^{te} pastorat oförtöfvadt lärer blifva vacant. (RA. Domk. skr.) Khden begrofs i Selångers kyrka 6 apr. 1682.

G. 2 ggn m. *Christina Svensdotter*, dotter af khden i Grundsunda S. Djupzelius, änka efter khden Hans Rezelius i Arnäs. d. omkr. 1679.

3 ggn m. *Anna Danielsdotter Alander*, dotter af kronofogden i Jämtl. Dan. Bertilsson Alander.¹

¹ *N. Ahnlund*, Sundsv. hist. I, s. 94 och 125, uppger att hon varit 5 gånger gift, men det

Af barnen: en dotter, g. m. handl. Bäck, som gjorde konkurs 1693; *Catharina*, ogift, d. i hög ålder.

Tr.: De bonis operibus, præ. *E. Svenonius*, Aboæ 1663. - De anima sentiente ejusque facultatibus, præ. *A. Thuronius* ib. 1664.

10. Mag. **Ericus Bozæus** (1682-99), f. 1644, son till prosten och khden Nils Bozæus i Nordingrå. Stud. i Upsala 3 okt. 1663. Efter studier såväl där som vid utländska universitet blef han promov. fil. mag. i Jena 1673, och fick s. å. kgl. konfirmation på physices et logices lektoratet vid Hsands gymn., hvilket han förestod i 10 år, samt beklädde posten som gymn. rektor år 1675. Ut. till khde i Selångers, Sundsvalls och Sättna pastorat introducerades han här 30 apr. 1682 och tilltr. följande dag, sedan han för nådåret förnöjt företrädarens änka med 20 t:r spl och 500 dlr. Genom kgl. bref 30 mars 1683 erhöll han stadfästelse på de 20 t:r spl, som khdarne ss. pastorer i Sundsvall sedan 1648 uppburit. Var præses vid synodalmötet i Hsand 3-7 febr. 1694, då afhandlingsämnet var artikeln De conjugio; utsågs till v. kontr. prost 20 mars s. å. under prosten Ol. Lidmans i Tuna sjukliga tillstånd och blef efter hans död ordinar. kontr. prost. Bozæus afled 17 maj 1699 och begr. 4 juli. Berömmes ss. en allvarsam, ytterst nitisk och ordningsälskande lärare och herde. Inrättade de första kyrkböckerna i Selånger och satte kyrkan och prästgården i godt stånd. Bland annat uppmurades 1693 en hvälfd ölkällare.

G. 6/8 1671 m. *Catharina Björnclö*, dotter till befallningsman Knut Ingelsson Björnclö.

Barn: *Erik*, stud. 1697, auditor vid lifgardet, sedan kämnär i Sthms norra kämn. rätt, d. 28/5 1735; *Christina*. g. 3/1 1697 m. rådmän Michael P:son Graan i Sundsvall; *Catharina*, f. 20/7 1688, d. s. å. begr. 21/9; *Brita*, g. 1698 m. khdarna P. Hernodius och J. Nordlander i Nätra.

11. **Laurentius Jonæ Hägg** (1701-11), son till en borgare i Sundsvall. Stud. i Upsala 23 nov. 1676, prästv. till huspredikant hos grefvinnan Per Sparre, artilleripräst och 1681 utn. till pastor vid artilleri-kyrkan i Sthm.¹ Efter att jämlikt kgl. bref 8 aug. 1699 aflagt föreskrifven examen inför Hsands domkapitel ankom han i juni 1701 från kon. Carls hufvudkvarter Lais i Lifland med remiss att emottaga pastoratet i Selånger, hvarpå kgl. fullmakt följde 5 sept. 1701. Vid prästmötet i Hsand febr. 1704 var han närvarande och undertecknade jämte andra Consist.

stannar vid följande 4: 1) m. skolmäst. i Hsand J. Hernodius, 2) m. regem. past. Sam. Huss, 3) m. ofvann. khden I. Teet och 4) m. rådmän Jöns Holmer i Sundsvall. Khden Elias Halling. var gift m. hennes syster.

¹ [R. von der Hardt,] Holmia literata, ed. 2, 1707, s. 57.

eccl. afsättningsdom öfver khden i Torsåker Lars Sellinger. Hägg, som var prost, afled 16 juni 1711.

G. m. en adelig dam.

Barn: *Gustaf*, kapten vid artilleriet; *Anna*, g. m. auditören vid samma reg. Johan Bergqvist (Anrep IV, s. 713); *Ebba Margareta*, g. m. komm. i Sundsvall P. Gropman; *Johanna*, g. omkr. 1708 m. Carl Hackman.

12. Mag. **Isac Biberg** (1713-43), f. 1675, son till komm. i Tynnderö Carl Bidenius. Stud. i Upsala 7 okt. 1694; promov. fil. mag. 1703; började sin prästerliga tjänstgöring i Sthm ss. past. adj. i Maria församling, blef huspredikant hos presidenten Urban Hjärne 1706, utn. till khde i Selånger och Sundsvall 1713 och hitkom i maj s. å. Vice præses vid prästmötet i Hsand jan. 1717 och utsågs till första opponent vid nästkommande, då han för andras åstundan, som äldre voro, icke kunde blifva præses; dock skulle det för framtiden räknas honom till godo, att han varit vice præses. Vid 1721 års prästmöte fullgjorde han sitt uppdrag som opponent. I skrifvelse till konsist. 24 jan. 1718 säger han sig ha erhållit muntlig befallning att se till den studerande ungdomen vid Sundsvalls barnskola, men begär nu skriftlig instruktion, eftersom mag. Svanholm (skolmästaren) påstår den sysslan ej angår honom. Samma år beklagade han sig öfver komm. Haqu. Lenæsii hustru, som skrifvit ett ovettigt bref, hvori hon pockar på det pastor godvilligt förunt sina kapellaner, brukande bland annat den ordaformen: *Det pastor, gifver af nåder, det må fanen tiggia*. Enligt domkap. resolution 2 dec. 1710 skulle de tvänne kapellanerna i Selångers pastorat vara nögda med den lön, som en tidigare haft. Denna var 12 t:r, men pastor hade frivilligt tillskjutit 6 t:r, så att hvardera kapellanen nu i 4 år uppburit 9 t:r om året. Endast en tunna korn för år 1717 hade de ej ännu bekommit, men äfven den utlofvades af pastor. Konsist. resolverade: »Capellanen dn. Haquin Lenæsius ställe sig konsist. resolution af d. 2 dec. 1710 till hörsam efter rättelse och föreställe sin hustru, det hon brukar all höflighet och vettigare penna emot sin pastor; i vidrigt fall följer därpå större skada än som förmodas». Vid ryska invasionen 1721 sköflades Selångers och Sättna prästbord, och Sundsvalls stad uppbrändes. Då den enskilda skada khden lidit uppskattades till 662½ daler, erhöll han genom kammarkollegii bref 2 apr. 1726 tvänne års frihet från ordin. räntan. År 1740 blef han för brännvinsbränning sakfälld till 100 dlr s:mt samt för smörtiondeintäkt på en söndag till 10 dlrs böter. Efter att 1741 träffats af ett slaganfall afled han 29 jan. 1743. Biberg säges varit en from och arbetsam lärare. Genom sitt giftermål blef han ägare af frälsehemmanet Kungsgården vid Selångers kyrka.

G. 19/5 1714 m. *Margareta Gripenclo*, f. 17/12 1681, dotter af öfverkommissarien vid kgl. flottan i Carlskrona Samuel G. och Anna Hellberg, d. på Kungsgården 27/12 1755. Hennes syster Brita var gift m. häradshöfd. i orten Eric Teeth, hvars vapensköld ännu pryder Selångers kyrka.

Barn: *Samuel*, f. 26/2 1715, student 1733, d. i Upsala 5/5 1739 och begr. i domkyrkan 8/5 s. å.; *Johan Fredrik*, f. 1/8 1716, häradshöfd. i Ångermanl., lagman, bodde på Näsland, Säbrå; *Carl*, f. 31/1 1718, e. pred. i Selånger; *Isak*, tv. f. 1/2 1718, begr. 8/11 1719; *Nils Ulrik*, döpt 6/2 1720, d. 18/9 s. å.; *Jonas*, f. 1/6 1721, khde i Sollefteå; *Isak*, döpt 3/7 1726, lektor i grekiska, d. i Hsand 13/9 1804.

Tr.: *Officia liberalitatis*, præs. *A. Goeding*, Ups. 1699. - *De ritibus Ebræorum celebrandi novum annum*, præs. *J. Palmroth*. ib. 1703.

13. Mag. **Johannes Laurentii Huss** (1744-68), f. 20 mars 1701 i Sthm, där fadern Lars Huss var pastor vid artilleriet, modern Catharina Brunberg, dotter till viktualie handl. Joh. Larsson Brunberg i Sthm. Tidigt fader- och moderlös, upptogs han 7 år gammal af sin farbroder, prosten Erik Huss i Njurunda, hos hvilken han åtnjöt öm omvårdnad och undervisning tillsammans med hans son Johannes. Stud. i Upsala 2 mars 1720, promov. fil. mag. 15 juni 1731. Prästv. S:t Thomædag 1732 af ärkebiskop Jöns Steuch till huspredikant hos riksrådet grefve Ol. Törnflycht, hvilken befattning han innehade till 1738, tillika e. o. predikant vid kgl. gardet från 1735 och orden. regem. pastor 1741. Då Selånger blef ledigt efter khden Biberg, röstade församlingen på den i 1:a rummet uppförde lektor Nils Granbaum i Hsand, men konungen utnämnde utom förslaget regem. pastor Huss till khde 1744. Denne hade kort förut sökt Tuna pastorat utan framgång och klagade efter valet öfver »blame och vanrykte», som utspridas om honom.¹ Hans verksamhet i Selånger vittnade om framstående egenskaper som församlingsherde, och tillvann honom allmänt förtroende. Vid riksdagarne 1746 och 1755 var han prästerskapets ombud och synes tagit verksam del i förhandlingarne. Vid den senare riksdagen tilldelade prästeståndet honom en gratifikation å 500 dlr för hans arbete Bibelminne. Han invigde i juli 1748 Sättna färdigbyggda kyrka, och äfven Sundsvalls nya kyrkobyggnad nådde omsider sin fullbordan 1753. Prästgården i Selånger nedbrann midsommartiden 1760 i en sådan hast, att den sedan 1756 sjuklige prosten med nöd hann räddas i sanslöst tillstånd. Han blef därvid rörd af slag, förlorade minnet och lefde sin återstående tid bunden vid sjuksängen. Afled 11 aug. 1768. Vid dödsfallet vitsordar Konsist. honom »såsom allmänt känd af grundlig lärdom, en exemplarisk vandel och särdeles nit uti sitt anförtrödde ämbete».

¹ *N. Ahnlund*, Sundsv. hist. II, s. 312.

G. 26/7 1739 m. *Beata Elisabeth Elbfass*, f. 6/2 1719, dotter af tobaksfabrikören Axel Elbfass i Sthm och Margareta Palmroth; d. i Föllinge 20/11 1798.

Barn: *Johan Axel*, f. 15/6 1740 i Sthm, d. 8/12 s. å., *Lars*, f. 14/10 1741, khde i Skön; *Catharina*, f. 13/10 1742, d. spä; *Catharina Margareta*, f. i Selånger 25/10 1744, g. 1) m. lektor Er. Djupenström, 2) 3/12 1776 i Sundsvall m. landssekret. i Hsand Magn. Norlén; *Johan Axel*, f. 1/11 1745, khde i Föllinge; *Eric Adolf*, f. 11/3 1747, d. 9/6 s. å.; *Beata Elisabeth*, f. 23/3 1748, d. 25/1 1753; *Anna Magdalena*, f. 17/7 1750, d. 15/8 s. å.; *Eric Joachim*, f. 10/12 1753, borgmästare i Hsand 1797, d. 17/1 1809 i Ramsele prästgård; *Per Magnus*, f. 23/11 1757, d. 25/11 s. å.

Tr.: De fulcris imperii, p. 1, 2, præ. *J. Hermansson* o. *A. Grönwall*. Ups. 1730, 31 - Nödig hjälp i äktenskapet [verser vid khden Th. Jerlins coh Anna Cath. Rückers bröllop] Sthm 1738. - Försök gjorde med bokhvete och turkisk tobak (K. Vet.-akad. handl. X., 1749). - En lidande Christens fasta förwissan om en salig förhandling [likpred. öfver rådman. och handl. i Sundsvall Sivert Bistedt 6/6 1749]. Sthm 1751. - Bibel-minne, det är ett kort innehåll af den heliga skrift, rimvis förestäldt. Sthm 1756.

14. Mag. **Salomon Åman** (1771-77), f. 25 okt. 1725 i Undersåker, son till khden därst. Nils Åman och Magdalena Hofverberg. Sonen var allenast 2 år vid faderns död; modern gifte om sig m. mannens efterträdare khden J. Sellin. Stud. i Upsala 7 febr. 1744, prästv. till adj. i Undersåker på kallelse af sin styffader. Efter 4 år återvände han till Upsala för att fullborda sina gradualstudier, blef fil. kand. 21 maj 1752 utn. s. å. till komm. i Undersåker; promov. fil. mag. (frånv.) 16 juni 1755. Komm. i Sundsvall 26 maj 1756, utn. khde i Selångers och Sundsvalls pastorat 1769, tilltr. 1 maj 1771, men installerades först 4 juni 1773 af biskop Kiorning. Efter att med beröm presiderat på prästmötet i Hsand febr. 1775 blef han prost. Bräcklig till hälsan afled han 27 mars 1777 i Selånger. En stor del af sina inkomster nedlade han på uppodlingen och iståndsättandet af Selångers och Sättnas prästbord. Nitisk, allvarsam och uppbygglig som lärare.

G. jultiden 1754 m. *Brita Catharina Nordin*, f. 1728, dotter till konrektorn i Piteå Isak Nordin; hon erhöll 2 nådår gm kgl. bref 4/10 1777, d. i Långsele 1806.

Döttrar: *Magdalena Catharina*, f. 24/11 1755, g. 1) m. bruksinspekt. Joh. Reinh. Littmark, 2) 11/12 1798 i Långsele prästg. m. rådman Nils Ljusberg i Hudiksvall; *Eva Christina*, f. 1/8 1765, g. m. komm. i Långsele Nils Sundius; d. i Bjerträ 10/10 1852.

Tr.: De monumentis quibusdam politico-ecelesiasticis, præ. *O. Celsius*, Ups. 1751. - De præscientia divina ejusque concordia cum libertate humana, præ. *N. Wallerius*, ib. 1752.

15. Dokt. **Erik Johan Dillner** (1779-88), befullm. khde i Selånger 10 febr. 1779 tilltr. s. å. Under hans tjänstetid här uppfördes Selångers nya kyrka efter skarpa strider rörande byggnadsplatsen, hvarvid

dock khdens förslag slutligen segrade. Uttr. khde i Tuna 6 okt. 1786, tilltr. 1788, se *Tuna*.

16. **Anders Petr. Hallberg** (1788-1820), f. 22 aug. 1751 i Östra Ny s:n, Östergötl., son till inspektor Petrus Hallberg. Med hedrande vitsord om sina kunskaper kom han till Upsala akademi 1769, prästv. 1 maj 1775 till svensk adj. hos khden i Finska kyrkan i Sthm, afl. past. ex. 1777, uttr. till tjänstg. hertiglig hofpredikant hos prins Fredrik Adolfs å.; erhöill fullmakt som khde i Selånger, Sundsvall och Sättna 6 okt. 1786, tilltr. 1788. Opponent vid prästmötet i Hsand 1799, honor. prost 29 nov. s. å. Med sina församlingar stod han i allmänhet på spänd fot, ehuru skulden härtill kan ha varit ömsesidig. Sitt inspektorat öfver Sundsvalls skola skötte han ej med nödigt intresse. Skolmästaren Arbman meddelar, att han sällan eller aldrig besökte skolan. Plågad af gikt afled han 24 mars 1820. Sundsvalls stad drabbades under hans tid af en högst förödande eldsvåda den 7 sept. 1803, då 209 större och mindre gårdar utom allt annat uppbrändes. De under ledigheten efter Hallberg inflytande pastoralierna från Sundsvall och Selånger anslogos enl. kgl. bref 18 dec. 1822 till Hsands gymnasibiblioteks kassa.

G. m. *Anna Christina Arndts*, f. 1746, d. i Sundsvall 19/6 1823. Förhållandet mellan makarne synes ha varit mindre godt.

Dotter: *Anna Charlotta*, g. 10/7 1808 m. fabrikör Joh. Alexander Bill.

Sundsvalls stad afgick efter khdens död som eget pastorat.

17. Mag. **Carl Rudolf Carling** (1823-37), f. 27 dec. 1788 i Kaskö, Österbotten, son till sederm. tullförvaltaren Olof Carling i Hsand. Stud. i Upsala vt. 1807, promov. fil. mag. 1812 jämte sin broder Olof, som då var primus och sedan blef professor vid kgl. Landtbruksakademien. Efter ytterligare specimina förordn. till v. gymn. adj. i Hsand 15 sept. 1813 och ordin. gymn. adj. 22 maj 1816, v. lektor sept. 1819; prästv. 12 sept. 1821; aflade past. ex. några dagar senare, 17 sept. Khde i Selånger apr. 1823, tilltr. s. å., honor. prost. okt. 1825. Han ombesörjde anskaffandet af en ny orgel, byggd af bröderna Ek, till Selånger kyrka 1836-37. Khden var af välvilligt sinnelag men lär ej hållit så hårdt på nykterheten. Hans ekonomi var ej den bästa, och boet efter honom gick i konkurs. Afled 21 juli 1837.

G. 25/9 1821 i Anundsjö m. *Maria Margareta Strömberg*, f. 23/7 1800, dotter till gästgifv. Petrus Strömberg och Maria Oldberg; hon återflyttade som änka till Anundsjö.

Barn: *Maria Rudolffina*, d. i Hsand begr. 17/9 1822, 1 mån.; *Maria Rudolffina*, f. 17/6 1824, g. 16/3 1844 m. sockerbagaren L. I. Strömberg från Lund; *Emma Christina*, f. 15/12 1832, ogift.

Tr.: De fatis diversi Gallorum Germanorumque imperii caussæ nonnullæ., p. 1, 2. præs. *Ol. Kolmodin*, Ups. 1810-12. - Primæ lineæ unionis civitatum Americæ septentrionalis, ipse præs. ib. 1813.

18. Mag. **Erik Daniel Selander** (1841-53), f. i Vibyggerå 15 jan. 1800, son af gästgifvaren och riksdagsm. Daniel Selander i Docksta och Lovisa Söderlund, samt äldre broder till astronomie professor Nils Haquin S. Stud. i Upsala ht. 1818, pronov. fil. mag. 12 juni 1824; v. kollega i Hsands skola ht. s. å.; v. gymn. adj. ht. 1825, tänkte därefter slå sig på landtmäteri och antogs till auskultant utan examen, men återgick till skolstaten och utn. till kollega i Umeå triv. skola 23 maj 1832; spec. præsidendo 22 okt. s. å. och utn. till kollega i Hsands skola juli 1833, tilltr. hösten s. å.; rektor vid Sundsvalls apologist-skola 5 mars 1834; prästv. 6 nov. 1836 och undergick past. ex. s. å. Efter vunnen röstöfvervikt vid khdevalet i Selånger och Sättna utn. till khde. med kgl. fullmakt 18 maj 1838, men tillträdde först 1 maj 1841 och installerades följande 18 juli af biskop Franzén, hvarefter visitation hölls med pastoratets båda församlingar. Præpos. honorar. 25 sept. 1844. Afled 29 juli 1853.

G. 28/12 1832 i Ljustorps prästgård m. *Hedvig Christina Ottoliana Almqvist*, dotter till biskop E. A. Almqvist i Hsand. Hon tillbragte sin sista tid hos brodern, fältläkaren Axel Fr. Almqvist och afled i Piteå stad 9/3 1883.

Barn: *Hedvig Elisabeth*, f. 20/5 1834 i Hsand, g. m. patron Joh. Ol. Degerman på Degerfors bruk vid Piteå; d. 10/2 1891; *Karl Erik Immanuel (Manne)*, f. 22/8 1835, fil. d:r 1866, lektor i Hudiksvall, d. 9/9 1918 i Rogsta; *Axel Bernhard Haquin*, f. 9/5 1838, skeppsklarerare, vice konsul i Piteå, d. 18/12 1915.

Tr.: Conjectanea in Daniele p. 2, præs. *J. F. Arvedson*. Ups. 1820. - Scholia selecta in Esai. I-XII, p. 10, præs. *G. Knös*, ib. 1824. - Theses. Hsand 1832.

19. **Johan Hellman** (1857-69), f. 16 juli 1810 i Helgum, son till bonden Johan Johansson. Stud. i Upsala ht. 1832; prästv. 18 jan. 1835, kallad till huspredikant af kammarherren, majoren frih. Claes Gustaf Rålamb i Sthm; förordn. till past. adj. i Helga Trefald. förs. i Upsala 16 juni s. å., tjänstgjorde samtidigt som biträdande lärare vid prins Gustafs skola därst., flyttade 1837 till Sthm, förordnad till vik. i S:t Jakobs och Johannis fri- och fattigskola, v. kollega i Ulrika Eleonora församlings apologist-skola 1 jan. 1839 och utn. till ordin. lärare därst. 29 okt. s. å.; past. ex. 1841, t. f. bat. pred. vid Svea lifgarde 1842 och vid Svea artilleri 1843, utn. komm. i S:t Jakobs och Johannis förs. 1846; utn. khde i Selånger och

Sättna 1854, tilltr. 1857 och installerades af biskop Bergman 11 juli 1858, då visitation äfven ägde rum. Afled 13 juni 1869 genom ett slaganfall och begrofs af prosten N. Salén.

G. i Sthlm 9/7 1846 m. *Amalia Boivié*, d. 8/1 1860.

Tr.: Afskedspredikan på första sönd. efter Påsk i S:t Jacobs kyrka. Sthm 1857.

Sättna afskildes efter khde Hellmans död från Selånger.

20. **Pehr Elfström** (1873-92), f. 23 apr. 1815 i Långsele s:n, son af bonden Eric Pehrsson och Brita Ericsdotter. Stud. i Upsala ht. 1839, prästv. 25 juli 1841 till v. komm. i Burträsk; past. adj. i Indal dec. s. å., komm. adj. i Liden 3 apr. 1842; v. komm. i Styrnäs 20 apr. s. å.; vakanspred. i Torsåker i maj 1844, bodde där på Carlsborg; past. adj. i Boteå 8 apr. 1846, vakans pred. och t. f. pastor därst. 21 juni 1848; åter past. adj. apr. 1849; brukspred. vid Gålsjö bruk 24 okt. 1849; past. ex. 1856; t. f. past. i Boteå maj 1859; prebende v. pastor i Häggdånger maj 1861. Vid khde valet i Selånger hade församlingen till 4:e profpredikant kallat E. J. Hellström, hvilken äfven vann röstöfvervikt, men Elfström utnämndes af K. M:t till khde 30 maj 1873 och tilltr. genast. Det är känt, att när kon. Oscar II ej långt därefter på väg till Jämtland passerade Selånger, hade man där allmänt hissat flaggan på half stång, hvarvid konungen upprörd frågat, hvad detta betydde, då en person tog mod till sig och förklarade, att det var därför att församlingen ansåg sig ha fått så dålig präst. Kon. lär i de mäst kraftiga ordalag uttryckt sitt misshag öfver socknebornas tilltag. Khden uppbar ej heller i allo värdigt sitt anförtrodda ämbete, men hade duktiga och skötsamma söner. Selångers kyrkas 100-årsjubileum firades högtidligt sönd. 28 aug. 1881 efter predikan med tal och psalmsång.

G. 1) 18/5 1856 i Torsåkers kyrka m. *Märtha Sofia Backman*, f. 10/8 1822, dotter till komm. P. Backman på Alnön, d. i Häggdånger 22/10 1863;

2) 23/5 1865 m. *Edla Erika Ångman*, f. 1/9 1828, dotter till bokbindareålderman Erik Ångman i Gefle och Anna Katarina Hassel.

Barn: *Per Erik*, f. 1857, d. 26/1 1858 i Torsåker, 9 mån. 24 d.; *Johan Bernhard*, f. 8/1 1860, borgmästare i Sundsvall, d. å Serafimerlasarettet i Sthm 26/3 1918; *Carl Otto*, f. 13/3 1862, förste stadsläkare i Sundsvall, d. 30/5 1923; *Konrad*, f. 21/10 1863, d. 29/9 1885 i Östersund.

21. **Olof Konrad Hellzén** (1894-1902), ss. komm. i Njurunda utn. till khde i Selånger 14 okt. 1892 med tilltr. 1 maj 1894; sist khde i *Stöde*.

22. **Knut Wilhelm Hallberg** (1902-24), f. 2 okt. 1856 i Sthm; föräldrar: Fredrik Wilhelm Hallberg, landbrukare och trädgårdsdirektör i Spånga, och Kristina Bylund. Efter studier i Strängnäs stud. i Upsala (Söderm. o. Nerikes nat.) ht. 1879, ägnade sig först åt medicinska studier, sedan teologiska; med dispens från prakt. teol. ex. prästv. i Hsand 28 okt. 1887 till v. komm. i Själevad, past. adj. i Gudmundrå 21 dec. s. å., komm. adj. i Ytterlännäs 3 apr. 1889; v. pastor i Selånger 15 apr. 1890; tillika v. adj. vid Sundsvalls allm. lärov. 25 okt. 1892 till terminens slut. Förste komm. i Umeå landsförs. 7 jan. 1893, tilltr. 1 maj s. å., utn. khde i Selånger 6 nov. 1900, tilltr. 1902. En längre tid tjänstledig, emeritus från 1924.

G. 30/10 1887 m. *Anna Matilda Elisabet Nenzén*, f. i Ytterlännäs 22/2 1861, dotter till kronolotsen och hemmansäg. Joh. Nenzén och Anna Märta Nyberg.

Barn: *Astrid Maria*, f. i Gudmundrå 8/11 1888, folkskollärlärlarinna, g. 15/8 1915 m. direktör Nils Aug. Flodén i Västerböle, Attmar; *Ivar Kristian Fredrik*, f. i Ytterlännäs 8/11 1889, d.; *Yngve*, f. i Selånger 20/10 1890, landsfiskal i Tännäs; *Bengt Torgny*, f. 30/11 1892, hemmansägare i Selånger; *Torkel Knut*, f. 30/11 1893 i Umeå lfs., d. 29/3 1894; *Folke*, f. 28/2 1895, jordbruksarb. i Selånger; *Gösta Ivar*, f. i Selånger 2/8 1905, fotograf därst.

KOMMINISTRAR.

Det anslag af 20 t:r, som K. Maj:t 1647 beviljade khden i Selånger för gudstjänstens uppehållande i Sundsvall, synes ha i det hela tillfallit den där bosatte komm. Med stadens tillväxt tillkom en andre kapellan med särskildt bidrag af staden och khden. Ordandet af pastors och komministarnas i Selånger tjänstgöring skedde genom en resolution af Hsands Domkapitel 30 nov. 1707, som åberopas, men ej är vidare känd. Genom konsist. beslut 2 dec. 1710 måste de bägge komministrarne halfvera den knappa kaplanslönen till föga båtnad för dem båda. När den ena komministaturen 1743 på Sundsvallsbornas begäran indrogs, inrättades enl. dåv. khden Biberger hemställen en extra predikantbefattning, som af khden skulle aflönas med 16 t:r och 24 dlr, då stadskomm. utom den förra odelade lönen skulle af kbden bekomma 6 t:r spanmål. De förödande eldsvådor, som öfvergått Sundsvalls och Selångers kyrkarkiv och motsvarande handlingar i Kammararkivet, ha betänkligt förminskat det personalhistoriska materialet.

1. **Carl Hansson Bröms** [1626-33], prostson från Tuna. Herr Carl, kaplan i Selånger, blef vid tinget därstädes 1627 kräfd af Oluf Persson i Bergsåker på afrad af Hagstadsjorden, som han brukade, men herr Carl framvisade det uppgjorda kontraktet, däri arrendet bestämts till hvar 5:te skyl korn, och dömdes därmed förblifva. Item krafde Ol. Persson lön åt sin hustrus broder Erik Johansson för ett år, medan herr Carl brukade hans hemman, dock beviste herr Carl, att han gifvit honom lön mer än

han kunde tjäna. Nåck krafde han herr Carl efter en ox, men äfven detta krafvet tillbakavisades. Olofs svärmor hustru Agnes var rätt moster till herr Carl och synes vistats i kaplanens hem. (Mdb.) *Tunæus* har uppfört honom såsom den förste skolmästaren i Sundsvalls stad under samma år.¹ Enligt egenhändig anteckning tillträdde herr Carl 1 maj 1633 Tuna pastorat efter sin fader. Se *Tuna*.

2. **Isacus Olai Alstadius** (1633-37?), kapellan och skolmästare i Sundsvall enl. *Tunæus*. Kapellan i Tuna-Attmar 1639, stadskomm. i Sundsvall 1652-58, se nedan n. 7.

3. **Ericus Nicolai Huss** [1637-44]. Den 4 apr. 1638 begär dn. Ericus Huss, sacellanus i Selånger, för sin långliga tjänst någon bättre lägenhet. Upsala domkapitel uppsatte honom ock 1641 i 3:dje rummet på förslaget till Hsands då lediga pastorat, enär han tjänt i 23 år (Udpr.). På landstinget i Sundsvall 16 maj 1642 inlade herr Erik, kaplan i staden, en klagoskrift, att befallningsman Dan. Bertilsson i hans frånvaro öfverfallit hans hustru och med orätt tagit i pant tu pund hö, men vid en på rådstugan i Sundsvall hållen ransakning 26 sept. 1643 bevistes det, att han var skyldig för kronoutlagor. Sundsvallsborna klaga 14 juni 1644 hos konsist. öfver sin kapellan, att han är orolig, förer sig i träta med borgmästare och råd, befallningsman och landsskrifvare och är försumlig i sitt ämbete. De begära därför att blifva af med honom. Liknande anhållan framfördes af Selångers socken, som i hans ställe ville ha komministern Johan Svenonis i Njurunda. Utan grundligare undersökning afsattes herr Erik, och skrefs till herr Johan i Njurunda, att han skulle antaga sacellanium Zälånger. Sedan torde Upsala domkapitel funnit sitt åtgörande förhastade, ty 16 sept. 1646 befanns rättmätigt, att dn. Ericus Huss, som olagligen var kommen från sin lägenhet, borde erhålla Torps pastorat, hvilket han tillträdde 1 maj 1647, se *Torp*.

4. **Joannes Svenonis Ædenius** (1644-46), se khdar i *Njurunda* n. 12.

5. **Anders Petri Sundius** (1646-48), se komm. i *Offerdal-Alsen*.

6. **Johannes J. Watz** (1649-52) från konrektoratet i Hsand (se D. 1, s. 348) vice pastor och nådårspred. i Selånger förstnämnda år

---

¹ Skolmästarraden i Sundsvall fortsattes sedan af *Tunæus* med Alstadius och Wallander. Riktigheten häraf är tvifvelaktig och bestyrkes ej af nu tillgängliga handlingar.

samt tillika skolmästare. Enligt stadens räkenskaper 1651-52 erhöll herr Johan, fordom kapellan, på sin resa till Jämtland tärepgr 16 daler, tydligen i samband med hans samma år vunna befordran till khde i *Svegs* pastorat.

I Sundsvalls kvarntullslängder för åren 1650, 1651 upptages äfven en herr *Oluff*, gift, synbarligen präst och förmodligen biträdande predikant eller skolmästare, eljest ej bekant.

7. **Isacus Olai Alstadius** (1652-58), jfr ofvan komm. n. 2. Om hans verksamhet härstädes föreligger ett intyg dat. Stöde 29 jan. 1656, där han kallar sig prädikant i Sundswald. Sist khde i *Refsund*.

8. **Isacus Samuelis Halling** (1658-59), äldre broder till khden Elias Halling i Selånger. Stud. i Upsala jan. 1655; adj. hos khden Torstanus Jonæ, i hvars ställe han undertecknar Selångers kvarntullslängd 1656, uppföres i Sundsvallslängderna för 1658 och 1659 ss. kapellan. Var år 1664 huspredikant på Stjernerund hos Västernorrlands guvernör grefve Johan Oxenstierna.

9. **Lars Nic. Wallander** (1660-83), f. i Hsand. Blef stud. i Upsala maj 1650, men då Hsands gymnasium i okt. s. å. öppnades, inskref han sig bland dess studiosi. »År 1656 den 26 mars anpränterade pædagogus Laurentius Nicolai på rådstugan i Sundsvall sin skrifteliga fullmakt, utfärdad af superint. P. Steuchius, med begäran, att stadens magistrat ville honom till stadzens pædagogo emottaga och honom den rättighet meddela, som vant varit hafven», och 7 nov. 1659 framvisade han sin introduktionsfullmakt på sacellanitjänsten i Sundsvall och Selånger, hvilken han tillträdde jan. följande år. Genom sina rättegångar, tvister och ett oordentligt lefnadssätt gjorde han sig illa omtyckt af Sundsvallsborna. Den 26 maj 1662 hade han sålunda på rådstugan med sin styfson Hans Clasonn en corell (querela), som hänsköts till superintendentens afgörande. Vid Säbrå ting 4 okt. 1666 kom herr Lars inför rätten drucken och inlade protester mot sin svärfaders broder Une Hemmingson i Elgsjö i en arfsfråga, hvarvid han gjorde oljud, slog i tingsbordet, tog upp af byxorna sin lagbok och henne uppsläende med oförstånd sade: I skolen göra den saklösa rätt, skrif mig rättslös, jag skall söka kungen, riksrådet och kungl. hofrätten, gick därefter ut, »hela vägen pockade och snarkade». Året förut 25 aug. 1665 begärde han generalguvernören Carl Sparres resolution på, att staden Sundsvall skulle ersätta honom 4 års hushyra. Borgarne mente, att de hade nog att dragas med khde och skolmästare; de hade själfmant

gifvit honom 6 dlr k:mt till hjälp, han kunde höra sig för med andra sina åhörare i Selånger och Sättna, att också i detta fall hjälpa till (rådst. prot. 9/9 1665). Emellertid föranledde hans begäran, att superintendent. s. å. förordnade, att »scholemästaren herr Per Lampa¹ skulle tillika med sin tjänst i skolan vara stadskaplan uti her Lars Wallandri ställe och hr Lars allenast Gudztienst göra i Sillanger och Sättna sochnar, som kyrkoherden disponerar, och honom föresätter». Huru länge denna anordning ägde bestånd, kan ej med säkerhet afgöras, men faktum är, att herr Lars 1673 slog sig ned i Sundsvall, där han 26 apr. s. å. erhöll fastebref på den gård och de vretar, som han köpt af khden sal. Torstens efterlevverska, mot att han erlade 50 daler s:mt till staden. På hans initiativ förvärfvade sig stadens kyrka sitt första orgelverk genom köp af Gefle stad, och på lösesumman afbetalte han 7 mars 1674 50 dlr k:mt till borgare och råd i Gefle. Orgelverket befanns dock ganska bristfälligt. Removerad från tjänsten 1676 uppföres han åter 1679 och 1681 som komminister i staden och synes ha lefvat till år 1683, på slutet i fattigdom.

G. m. änkan *Johanna Angerman*, dotter till gästgifvaren i Fjäl Jöns Hemmingson.

Barn: *Jonas*, f. 1669, lektor, sedan khde i Tuna; *Anna*, g. m. kapellanen i Sundsvall, sedan i Skellefteå Petrus Sundberg; *Christina*, g. m. khden i Ljustorp M. Groth.

10. **Haquinus Olai Lenæsius** (1686-1708), bondson från Nyland i Ytterlännäs s:n. Från Hsands gymn. stud. i Upsala 11 dec. 1669, adj. i Torsåker 1670; utn. till pædagog i Sundsvall 1679 efter P. Lampa, begärde han nov. 1681 att få åtnjuta den spanmål af Offerdals och Rödö kyrkhärbergen, som företrädaren uppburit. Efter komm. L. Wallanders död 1683 torde han med skoltjänsten äfven förenat stadskapellanssysslan till år 1686 (1688 enl. T.), då han lämnade skolan, och J. Kenzelius utnämndes till skolmästare. Lenæsius erhöll år 1686 några kronlotter i stället för kapellansgård. Han bodde ej heller i staden, utan på en gård närmare Granlo.² Begärde i okt. 1693 blifva kapellan i Ytterlännäs och var respondens vid prästmötet i Hsand febr. 1694. Afled 1708.

G. m. *Christina Sundin*, borgaredotter från Sundsvall och syster till khden Ol. Sundin i Arnäs, d. 1733. Hennes begrafning bekostades af hennes brorsdotter Cath. Sundin.

¹ Skolmästaren P. Lampa skötte alltså predikotjänsten i staden från 1665 antagligen till 1673, var därunder nådårspred. 1670 efter khden A. Hernodius.

² Gården finnes utsatt på 1698 års karta öfver stadens jordar (*Ahnlund*, Sundsv. hist. 1, s. 258).

Af barnen: *Carl*, dopvittne i Selånger 1707; *Haquin*, f. 1684, faderns efterträdare; *Brita*, g. m. skolmästaren i Sundsvall, sedan khden i Undersåker Ol. Svanholm; möjligen en son *Jonas Lenæsius* handelsman i Gäfle, g. 21/11 1709 m. Christina Hanning.

Tr.: Begräfningz-betraktelser [öfver stud. Johannes Nordiin, Angerm., begr. i Upsala 19/12 1675]. Ups.

11. **Per Sellenius** (utn. 1708), från Medelpad, stud. i Upsala 16 sept. 1702. På magistratens förord utn. han till stadskapellan, men gick ut som fältpräst vid Uplands reg. och stupade under kriget i Skåne 1709. (*Ahnlund*, I. s. 275.)

12. **Haquin Haqu. Lenaesius** (1710-41), f. 1684, son till företrädaren. Stud. i Upsala 2 nov. 1706, prästv. till nådårspred. efter fadern 1708 och vid förnyadt val utsedd till hans efterträdare, men genom prosten Häggs hvarjehanda invändningar kom år 1710 en delning af sacellanien till stånd, hvarvid P. Gropman förordnades till hans kamrat. Då Gropman år 1731 afled, anhöll L. bevekligt, att konsist. »ville för hans fattigdom och många barn förunna honom tjänsten utan vidare delning, tyckandes eljest illa vara, att Bredberg, som nu helt ung är, skulle alt dela med honom». Men fullmakt var redan expedierad för Bredberg, ehuru L. tidigare begärt att vid Gropmans afgang få inkomma med skriftligt andragande (Hdpr. 18/8 1731). Vid en nattvardsgång i Sundsvalls kyrka sönd. 12 nov. 1732 råkade Lenæsius ut för missödet, att han helt oförtänt kom att kommunicera nattvardsgästerna med brännvin. Anledningen till denna skandal klargjordes vid undersökningen inför magistraten 19 dec. Nattvardsvinet förvarades hos kyrkvärden Schalin och plögade af klockaren för hvarje gång afhämtas vanligen fylldt på en fyrkantig kyrkan tillhörig kantin. Nämnda söndagsmorgon hade kyrkvärden framsatt vinet på vanligt sätt till afhämtning, men hållt det i en annan karaffin. Då klockarens gosse kom, yrkade han på att få den vanliga kanten, och vid sökande i ett skåp återfanns den i ett flaskfoder, men olyckligtvis fylld med färgadt brännvin. När komminister Lenæsius, härom helt okunnig, skred till den heliga förrättningen, märkte kyrkvärden, som framgick till den första duken, det fatala misstaget och vinkade åt klockaren att göra prästen uppmärksam härpå. Den sistnämnde var emellertid så fördjupad i sitt förehafvande, att alla varningstecken voro förgäfvade, och nattvarden fortgick så till sitt slut. - Då Hsands konsist. öfversände undersökningsprotokollet till kungl. Hofrätten, betygade konsist., att komm. L. uti sin 28 års ministerii tid med all beskedlighet sitt ämbete förrättat, så

att konsist. ej kunde annat än beklaga, om han skulle befinnas genom vårds-löst förseende i denna förargelse någon del haft. Hofrättens dom föll 14 mars 1733 af innehåll, att komm. L. kunde ej med någon plikt härför be-läggas, »men som han därvid en ovarsamhet visat, i det han, då af folkets missnöje förmärktes, att med vinet ej vore rätt beskaffadt, icke gjort sig därom underrättad, utan med kommunionen fortfarit, så komme sådant af Consistorio att honom allvarligen föreställas att hädanefter med mera sorgfällighet sitt ämbete förrätta. Dessutom skulle komm. efter slutet predikan på predikstolen förklara, det sådant utan hans vetskap och uppsåt skett, samt detta sitt förseende med tjänliga ord ursäkta». På grund af sjukdom begär han i maj 1741 medhjälpare och konsist. underrättas 17 juni om hans frånfälle.

G. 1710 m. *Anna Catharina Mackey*, f. 1683, dotter af disponenten Roloff Mackey vid Ströms bruk, Harmånger i Hälsingland.

Barn: *Roloff Mackey Lenæsius*, f. 1712, stud. 1733, inspektor 1736 på ett riksrådet grefve De la Gardie tillhörigt säteri i Västerhaninge, Södermanl.; *Brita Catharina*, f. 5/8 1713, g. 17/1 1738 m. khden i Råneå J. Nordvall; *Haquin*, f. 1714, stud. i Upsala 1733, d. där 1 dec. s. å.; *Johan*, f. o. d. 1716; *Carl*, f. 1716, d. 1718; *Anna Catharina*, f. o. d. 1720; *Nils Fredrik*, f. 1721, handlande i Sthm; *Anna Catharina*, f. 1722, g. m. e. o. predikanten i Selånger Lars Sidenström, se nedan; *Christina Sophia*, f. 1723, d. 1726, *Jacob Wilhelm*, f. 1727, handlande i Sthm; *Johan*, f. o. d. 1728. (UB N. 317).

13. **Johan Bredberg** (1743-56) anbefalldes 10 febr. 1731 att förfoga sig till Sundsvall för att hjälpa komm. P. Gropman, blef nåd-årspred. efter honom, erhöll 28 juli 1731 konfirmation på samma tjänst, men med tillsägelse att infinna sig i konsist. för att höras i vissa mål sacellanien angående. Detta skedde den 4 aug. då han, tillfrågad om den lön och inkomst, som hans antecessor och svärfader sal. Gropman af pastore och förs. åtnjutit, berättade att bägge komministri utom deras rättighet af förs. dittills uppburit af pastore 10 t:r och af donationsspanmålen andra 10 t:r i årlig lön. Bredberg, som nu på sacellanien skulle få fullmakt, förmentes att ej allenast bemöta sin pastor med all kärlek, respekt och höflighet så uti som utom ämbetets förrättningar, utan ock med sin komminister och medbroder kapellanen Lenæsius i vänlighet och förtroende öfverenskomma. (Hdpr.) Efter Lenæsius ensam komminister i församlingen fr. 1743 till 1756, då han tillträdde *Ljustorps* pastorat.

14. Mag. **Salomon Åman** (1756-1771), se khde i *Selånger*, n. 14.

15. **Lars Joh. Huss** (1771-87), son af prosten Joh. L. Huss i Selånger, sist khde i *Skön*.

16. **Johan Axel Huss** (1787-96), yngre broder till företrädaren, prästv. till extra pred. i Selånger 14 juli 1769, bodde där; utn. komm. i Sundsvall 14 nov. 1785, tilltr. 1787, ombesörjde där mesta tiden äfven själavården vid länsfängelset samt hos stadens fiskerskap vid 2:ne deras i skärgården ägande kapell (Bremön och Löröudden). Tillträdde *Föllinge* pastorat 1796.

17. Mag. **Abraham Sundberg** (1796-1803), förordnad 1784 att biträda komm. i Sundsvall, utn. till komm. vid Sundsvalls, Selångers och Sättna förs. 24 febr. 1796, tilltr. s. å.; khde i Ragunda, sist i *Sollefteå*.

18. **Nils Höglund** (1803-09), f. 25 jan. 1757, bondson från Sollefteå. Stud. i Upsala vt. 1778, prästv. till adj. åt komm. i Hsand mag. E. Svedbom 24 juni 1782, nådårspred. efter honom 1783, efter sockenpred. Arenberg i Torsåker-Dal 1 juni 1785, ordin. sockenpräst därst. 1786; komm. i Sundsvall 20 aug. 1803, opponent vid prästmötet 1806. Död i Sundsvall af fältsjukdom 20 sept. 1809.

G. 29/4 1787 m. *Elisabeth Dorothea Hornæus*, dotter af komm. i Ytterlännäs Jöns H., änka efter sockenpred. Er. Arenberg.

Barn: *Brita Sophia*, f. 1788, d. i Sundsvall 12/8 1805; *Nils Erik*, f. 20/6 1791, komm. i Ytterlännäs.

Ss. nådårs- och interimspred. tjänstgjorde här mag. *Pehr Österborg* 1810-15 och ss. v. komm. mag. *Gunnar Hellberg* 1815-23, hvilken sistn. år blef khde i *Sundsvall*.

ANDRE KOMMINISTRAR.

1. **Petrus Sigvardi Sundberg** (1688-1704), prästv. 1688 till komm. i Selånger och Sundsvall. Sist komm. i *Skellefteå*.

2. **Petrus Gropman** (1710-31), f. i Hsand, föräldrar: stadskomm. och apologisten Petrus Gropman och Brita Lind. Stud. i Upsala 16 sept. 1702; var past.adj. i Torp 1707; komm. i Selånger 1710. Vid prästmötet i Hsand 18 febr. 1723 frågar komm. i Sundsvall herr Gropman, om han och hans medarbetare (Lenæsius) ej böra njuta sina 12 t:r för 1719 af pastore, förutom de 20 t:r gratiale. Res.: Consist. (synodale) finner skäligt, att herr pastor mag. I. Biberg lämnar förutom gratialet 1719 till komministrarne deras 12 t:r spanmåslön samt 24 dlr. k:mt, emedan dessa 12 t:r äro af annan art och kunna af ingen pastore innehållas. Följande år 25 nov. 1724 begärde han att med sin komministratur få förena det nyupp-rättade kollegatet i stadsskolan, men svarades, att den beställningen vore redan med en skicklig person besatt (Hdpr.). I bref 4 maj 1730 förmäler

G., det han för sin tilltagande sjukdom ej förmår förrätta sitt ämbete, och anhåller, att adj. i Njurunda J. Bredberg må förrätta hans vices, hvarmed stadsförsamlingen förklarar sig nöjd. Konsist. bifaller, med villkor, att Gropman skaffar sig en annan prästman, tilldess Bredman blir kvitt adjunkturen i Njurunda. Gropman afled i maj månad 1731.

G. m. *Ebba M. Hägg*, dotter till prosten i Selånger Lars Hägg.

Barn: *Maria Cecilia*, g. m. eftertr., sedan khde i Ljustorp.; *Ebba*, g. m. skolmäst. Petrus Lampa i Sundsvall.

3. **Jonas Bredberg** (1733-43), se förste komministerar n. 13.

EXTRA PREDIKANTER I LANDSFÖRSAMLINGEN.

1. **Carl Biberg** (1743-55), f. 31 jan. 1718, son till prosten och khden i Selånger Is. Biberg. Stud. i Upsala 23 okt. 1738; prästv. 19 dec. 1742 till adj. åt sin fader samt extra pred. i Selånger och Sättna, hvilken syssla han mottog 1743 efter komm. H. Lenæsii död. Under nådåret hade han på egen kost hållit 27 predikningar, hvilket egentligen ålåg den tillförordn. nådårspred. Brunner, som af sterbhuset uppburit 156 dlr k:mt. Konsist. dömde denne att till herr Carl Biberg afstå 36 dlr i ersättning. Svag till hälsan afled han af slag 24 sept. 1755. Bodde i Selånger.

G. 1) 29/6 1745 m. *Brita Christina Buschera*, dotter till khden Chr. Buscherus i Ragunda;

2) 1755 m. *Magdalena Huss*, f. 22/2 1733, dotter till khden Joh. Huss i Lit. Äktenskapet varade endast 10 veckor. Sedan omg. m. komm. P. Sundvall i Häggdånger.

Barn: *Isac*, f. 31/5 1746, d. i juli s. å.; *Margareta Christina*, f. 29/11 1747, g. 1) brukspred. i Ljusnedal Paul Wagenius, 2) 2/4 1800 m. v. häradshöfd. Per Hofverberg; d. 20/4 1817; *Christian*, f. 10/1 1749; d. 7/6 s. å.; *Sara Sophia*, f. 11/10 1749, g. m. hemmansäg. Per Ersson i Skedom, Häggdånger; *Samuel*, f. 1752; *Olof Fredrik*, landsfiskal i Jämtland, d. 1810.

2. **Lars Ol. Sidenström** (1755-60), f. omkr. 1708 i Hsand, son af borgaren Olof Djerf och hans hustru Marta. Inskrefs som stud. i Upsala 7 okt. 1728 under namnet *Hernosander*. Prästv. till adj. i Ramsele 14 mars 1736, adj. i Selånger 1743. Khden L. Huss anhöll, att hans adj. Sidenström måtte förordnas till den efter Biberg lediga sysslan, samt Chr. Sebrelius blifva adj. under hans bortvaro vid riksdagen, hvilket Konsist. 1 okt. 1755 biföll. Sidenström, som bodde i Selånger, afled sommaren 1760.

G. 9/10 1749 m. *Anna Catharina Lenæsia*, f. 1722, dotter af komm. Haquin L. j:r i Sundsvall.

3. **Erik M. Meander** (1761-69), f. 1731 i Medan, Nordingrå, son till bonden Måns Johansson. Stud. 20 febr. 1756; prästv. i sept. 1758 till adj. vid Spinnhusets förs. i Sthlm. Från sin tjänstgöring i hufvudstaden hade han vittnesbörd att ha låtit förmärka renhet i läran, ostrafflighet i lefvernet och flit i sina göromål. Utn. af Hsands konsist. 19 nov. 1760 till sockenpred. i Sättna mot 16 t:rs lön och 24 dlr, hvarigenom denna annexförs., första gången erhöll förmånen att få präst boendes inom socknen. Bostället kallades Eriksberg. Afled af hetsig feber 16 mars 1769.

G. i Sthlm 23/12 1759 m. *Margareta Ternberg*, köpmansdotter från Gäfle; d. 20/3 1769, 38 år.

Barn: *Anna Margareta*, f. 5/7 1763; 3 barn döda i späda ålder.

4. **Johan Axel Huss** (1769-87), se ofvan komm. n. 16.

5. **Simon Söderholm** (1787-90), kollega i Sundsvalls skola 1782, tillika adj. i Selånger från 1783, extra predikant 1786, tilltr. 1787; utn. komm. på Alnön 1788, tilltr. 1790, se komm. i *Skön*.

6. **Isak Holmstedt** (1790-1805), vice extra pred. i Sättna 1788; utn. till ordinarie i tjänsten 23 juni 1790; komm. i Sundsjö 11 nov. 1804, tilltr. i mars 1805. Se *Refsund*.

7. **Isak Ahlner** (1805-13), kallades i febr. 1805 af prosten Hallberg till e. o. pred. i Selånger, hvaröfver konsist. uttalade sin förvåning, då det ej ansåg prosten för patronus, men motsatte sig ej den föreslagnes utnämning, som skedde 7 febr. 1805. Sist kapellan i *Brunflo-Lockne*, n. 22, se där vidare.

KOMMINISTRAR I SÄTTNA.

År 1809 ingick Sättna församling med ansökan att erhålla egen komminister, hvilket Hsand domkapitel 13 okt. 1810 för sin del biföll, men församlingens därtill bifogade framställning, att Sundsvallsborna ej skulle få med hans val sig befatta, afslogs, då de senare ej kunde betagas rätt att deltaga i valet så länge de tillhörde samma pastorat. Efter någon strid inom socknen uppbyggdes prästgården, där den nu ligger, och komministerlönen fastställdes till 50 t:r, af hvilka 12 t:r skulle tillskjutas af khden.

1. **Erik Rodling** (utn. 1811), förordn. till komm. i Sättna 15 dec. 1811, men tillträdde ej, enär han utn. till komm. i Tynderö, sist khde i *Refsund* n. 21.

2. **David Wiklander** (1813-27), f. 26 apr. 1772 i Hässjö, föräldrar: kronolänsman Simon Adolph Wiklander och Margareta Larsdotter. Efter goda skolstudier i Hsand, där han vid afgangen innehade främsta rummet på gymn., stud. i Upsala vt. 1793. Såväl under skol- som studenttiden betroddes han med förmånliga konditionen hos bruks- patronerna på Westanå och Delje samt hos grosshandlare i Nyköping och Gefle. Prästv. 2 juli 1797 till past. adj. i Ljustorp; komm.adj. i Liden 1800, i Njurunda 1801 och nådårspred. därst. 1802; past. adj. i Selånger hos prosten Hallberg 1805; v. komm. i Refsund maj 1808; v. komm. i Sundsvall sept. 1809; åter adj. åt prosten Hallberg i Selånger 1810; komm. i Sättna 1812, tilltr. 1 maj 1813. Mot slutet af sin lefnad sjuklig och tung- sint, klagade han öfver vantrefnad; afled i vattusot 19 juni 1827.

G. 1) 16/2 1816 m. *Eleonora Beata Decker*, f. 3/4 1775, dotter af landschäfern Jonas And. Decker i Lillmörtsjön, Torps s:n, och Maria Elisab. Högvall, d. 5/4 1817;

2) 1817 m. *Märta Brita Bergman* från Timrå, f. 4/8 1795.

Döttrar: *Greta Lisa*, f. 15/3 1817, d. 16/6 s. å.; *Margareta Ulrika*, f. 1818, d. 1823; *Brita Sofia*, f. 3/11 1819, g. 1851 m. köpman Henrik Gustaf Lindholm i Sundsvall, änka 1892, d. i Sthm 8/2 1904; *David Ulrika*, f. 22/5 1826, g. 1861 m. sjökapt. Erik Alfred Hägglund, änka 1877; d. i Sundsvall 29/12 1915.

3. **Johan Ångström** (1829-57), f. 17 nov. 1782 i Ånge, Borgsjö s:n, föräldrar: hemmansägaren Anders Persson och Inga Jönsdotter. Stud. i Upsala mars 1805; reste redan i maj till Sthlm för att öfvertaga en kon- dition. Han vann sina nationskamraters aktning, då han, själf behöf- vande, afträdde ett stipendium åt en fattigare landsman. Prästv. 10 apr. 1808 till past. adj. i Refsund; v. komm. i Liden i Indals pastorat i maj s. å.; predikant vid Lögdö och Lagfors bruk 6 apr. 1811; utn. komm. i Ullånger okt. 1822, tilltr. 1823; komm. i Sättna apr. 1828, tilltr. 1829; erhöill vice pastors namn, heder och värdighet 3 mars 1841. Under sin verksamhet i Ullånger hade han till grannpräst v. pastor P. Brandell i Nora, hvilken med sina väckelsepredikningar drog till sig hans åhörare och med hvars predikogåfvor han naturligen ej kunde mäta sig. Han ifrade emellertid för nykterhetsfrågan redan, innan denna på allvar togs upp. Afled i Sättna 6 maj 1857.

G. 1812 m. *Anna Catharina Tunberg*, f. 3/9 1788, dotter till karduanmaka- ren Jonas Tunberg i Sundsvall; d. i Sättna prästgård 3/11 1850.

Söner, födda vid Lögdö: *Johan*, f. 24/9 1813, med. d:r, provinsialläkare i Örnsköldsvik, berömd bryolog, d. 1879; *Anders Jonas*, f. 13/8 1814, namnkunnig fysices professor i Upsala, d. 21/6 1874; *Carl Arendt*, f. 29/1 1819, d. 22/8 s. å.; *Carl Arendt*, f. 23/10 1821, professor vid Tekniska högskolan i Sthm, d. 28/11 1896.

4. **Jakob Elias Grahn** (1858-72), utn. komm. i Sättna 14 dec. 1857, tillträdde Gideå pastorat 1 maj 1872, sist khde i *Rödön*.

Sättna afsöndrades efter Grahn till särskild församling och erhöll sin första khde 1873.

AFTONSÅNGSPREDIKANTER I SUNDSVALL.

Till förstärkande af de prästerliga arbetskrafterna i staden donerade rådmän Erik Nordeholm och hans hustru Märta Högström år 1755 ett kapital å 2000 dlr k:mt till avlöning af en särskild aftonsångspräst. Denna tjänst anförtroddes i regel åt en af lärarne vid stadens skola, hvilken utom räntan på donationsmedlen erhöll tillskott af församlingen och rätt till kollekt. Borgarne i Sundsvall menade sig på grund häraf böra ha rätt att tillsätta sin aftonsångspräst, men Hsands konsist. ansåg, att räntan å donationen var ringa mot den lön, han åtnjöt af skolstaten, och förbehöll sig tillsättningsrätten.

1. **Erik Wallmark** (1757-82), såsom komm. adj. i Sundsvall utsågs han till första aftonsångspred. 1755, tilltr. 1757; förordnades 1763 att tillika vara hörare eller kollega vid Sundsvalls skola. Tillträdde 6 mars 1782 sacellanien i Torp-Borgsjö. Se *Torp*.

2. **Olof Hægglad** (1782-1809), f. i Häggenås 13 okt. 1750, son af klockaren i socknen. Stud. i Upsala vt. 1773; prästv. 23 sept. 1779 på kallelse af komm. Lars Huss i Sundsvall; utn. aftonsångspräst härst. 21 aug. 1782, tillika hörare vid stadens skola 16 maj 1788, slutligen skolmästare med bestridande af aftonsångsbeställningen 25 aug. 1802. Afled 14 maj 1809.

3. Mag. **Johan Olof Arbman** (1810-18), skolmästare i Sundsvall och tillika aftonsångspredikant 1810; tillträdde Undersåkers pastorat 1 maj 1818. Sist khde i *Offerdal* n. 21.

4. Mag. **Carl Axel Rothoff** (1818-22), förordn. till v. skolmästare och därjämte aftonsångspred. fr. 1 jan. 1818; utn. till ordinarie 27 maj 1818. Tillträdande khde i *Föllinge* 1 maj 1822.

5. Mag. **Nils Feltström** (1822-28), utn. rektor vid Sundsvalls skola 24 apr. 1822, därjämte aftonsångspred. från sept. s. å.; innehade dessa tjänster till 1828, då han tillträdde som khde i *Lit* n. 29.